

Årsmelding for 2021

Trådalger observert på 2 m dyp, 1. sept. 2021, i indre Nærøyfjord
Foto: Høgskulen på Vestlandet (HVL)

Sognefjorden Vel (SoVel) har som formål å fremme en helhetlig forvaltning av Sognefjorden, og en bærekraftig høsting av fjordens ressurser. Foreningen jobber gjennom å øke og spre kunnskap om Sognefjorden sitt økosystem, og være et talerør for fjorden og allmennhetens interesser.

Sognefjorden Vel er tilknyttet FNF Sogn og Fjordane (Forum for Natur og Friluftsliv) og er representert i referansegruppene for Indre og Ytre Sogn vassområde. Gjennom sistnevnte rolle har foreningen mulighet til å delta på møter i regi av vannregionmyndighetene som omfatter disse områdene.

Covid-19 påvirket samfunnet og foreningens arbeid også i 2021, men med digitale løsninger har vi likevel gjennomført 8 styremøter, og kommet med innspill til flere høringer og kommunale planer (vedlegg 1). SoVel har vært synlig i lokalavisen gjennom leserinnlegg og oppslag (vedlegg 2), og deltatt på flere «vann-konferanser» (vedlegg 3). Ellers er det lagt ut og delt flere saker både på hjemmesiden (www.sognefjordenvel.no) og Facebook-gruppa «Sognefjorden Vel» (vedlegg 4).

Vedlegg 5 viser en kortfattet oversikt over hva SoVel samlet sett har arbeidet med i perioden 2014-2021.

Styremøter, årsmøte

Det ble avholdt 8 ordinære styremøter i 2021: 2. februar, 23. februar, 22. mars, 26. april, 14. juni, 28. september, 28. oktober og 25. november. Med unntak av møtet 28. oktober var alle møtene digitale.

Årsmøtet 22. mars var også digitalt.

Styremedlemmer

Siden forrige årsmøte (22. mars 2021) har styret hatt følgende sammensetning:

Leiar: Torbjørn Dale (f. 1949), Sogndal, marinbiolog, har undervist i akvakultur og marinbiologi ved Høgskulen på Vestlandet (HVL) Sogndal, pensjonist.
E-postadresse: torbjorn.dale@enivest.net, mobil: 90 55 19 22

Nestleiar: Olav Vestrheim, Lærdal

Skrivar: Marianne Nilsen (f.1975), oppvokst ved Telemarkskysten, men bor i Fjærland. Har doktorgrad i marinøkologi og bakgrunn som miljøforsker, og jobber nå som førsteamanuensis ved HVL, Sogndal.

Kasserar: Inger Moe (f. 1978) frå Luster. Utdanna naturforvaltar og har bakgrunn frå offentleg natur- og miljøforvaltning, men jobbar i dag som tømrrar.

Styremedlem: Elisabeth Dahle (Luster)

Styremedlem: Jan Arild Rømmen (Leikanger). Pensjonert advokat. Lokalpolitiker

Første vara: Monica Gjesdal Larsen (Aurland)

Andre vara: Olav Giskeødegaard (Høyanger, Kvamsøy). Utdannet maringeolog, jobbet i Hydro og Statoil i 33 år. Har vært yrkesfisker i 4 år.

Styremedlemmene samlet representerer en stor geografisk spredning innen virkeområdet, Sognefjorden.

Diverse

Sognefjorden Vel hadde 42 betalende medlemmer i 2021.

Organisasjonsnummer: 914 981 816

Bankkonto: 1503 58 66334

Vippsnummer: 138 009

Hjemmeside: www.sognefjordenvel.no

Facebook: Sognefjorden Vel

Skriftlige innspill til ulike fjordsaker i 2021

1: Vilårsrevisjoner

- Høringsinnspill Arnafjord-Vik vassdragene

2: Kommunale planer

- Høringsinnspill: Vik kommunes plan for avløp og vannmiljø
- Høringsinnspill: Luster kommune plan for naturmangfold
- Brev: Sogndal kommune om det åpne kloakkutslippet ved fjordstien
- Intervju i Sogn Avis om det åpne kloakkutslippet ved fjordstien

3: Vannforvaltning

- Høringsinnspill: Vestland vassregion sine vannforvaltningsplaner
- Leserinnlegg i Sogn Avis om brosmes og kvikksølv i Sognefjorden
- Intervju i nettavisen Porten om brosmes og kvikksølv i Sognefjorden

4: Fiskeriforvaltning

- Leserinnlegg i Sogn Avis med ønske om å styrke vernesonen i elveosene i Sognefjorden mot brislingfiske
- Brev til Fiskeridirektoratet og Statsforvalter Vestland med ovennevnte leserinnlegg

5: Oppdrett

- Intervju i Sogn Avis om mulige negative effekter knyttet til økt smoltproduksjon i Arnafjorden, knyttet til manglende vurderinger av effekter av økt utslipp på gytetfeltet til torsk og annen fisk i fjorden.

Gamle saker – status

1: Avsluttete saker

Kloakkutslipp ved Fjordstien. Betraktes som avsluttet. Kommunen fant og reparerte feilkobling. (Sogn Avis 29. juni 2021).

Massedumping Årdalsfjorden, Offerdal kraftverk: Høringsinnspill hadde liten effekt på gjennomføring av planen. Saken er avsluttet.

Massedumping Årdalsfjorden -Seimsdals-tunnelen: Høringsinnspill hadde liten effekt på gjennomføring av prosjektet. SoVel har avsluttet saken, men HVL ved M. Nilsen har veiledet en master-oppgave som har analysert dumpingsområdet før og etter dumping.

2: Ikke avsluttete saker

Vilkårsrevisjon Fortun-Grandfasta-vassdragene: Skulle vært befarings sommeren 2020, men den ble utsatt på grunn av koronasituasjonen. Befaring gjennomført 7.-8. sept. 2021. På befarings gjentok T.D. at vassdragsreguleringer måtte ta med fjorden i «ligningen», og at regelverk på dette område må eksplisitt ha med fjorder, ikke bare begrep som vassdrag. Ikke mottatt dokument med oppsummering av alle høringsinnspillene,

Fretheimsgrunnen: Ikke skjedd noe i 2021.

Hummersaken: Ikke fått til prosjekt for å registrere effekter av vernesonene. Fiskeridirektoratet sendte inn fartøy for å kontrollere verneområdene (Sogn Avis 4. nov.). Registrert konflikt mellom yrkesfisker og fritidsfisker (Sogn Avis 13. nov.).

Gyte- og oppvekstområder for fiskeyngel i Sognefjorden: SoVel har ikke jobbet aktivt med saken i år, men har pekt på problemstillingen i høringer og andre innspill.

Brisling-/sildefiske: SoVel har skrevet utkast til revidert forslag til innføring av Fjordlinjer som forvaltingsverktøy. Torbjørn og tidligere styremedlem Vidar Aasen jobber med saken. Ikke fullført i 2021.

Kvikksølv i brosmen: Bidratt med leserinnlegg og intervju i lokale aviser.

Vilkårsrevisjon Aurlandsvassdraget: Ikke hørt noe.

Vilkårsrevisjon Førde-Matrevassdrag (Ikjefjorden): Ikke hørt noe.

Lærdal fjordfront: Ikke hørt noe mer om planene.

Forvaltingsplan Lærdalselven: Ikke hørt noe.

Interne saker

1. Vedtekter

Det ble ikke foretatt endringer av vedtekter på årsmøtet.

2. Verving, informasjon om foreningen

Det ble planlagt å sende ut vervebrev til ulike foreninger (båtforeninger, fiske- og jegerforeninger, svømme- og dykkeforeninger, mfl.) og bedrifter (båtutleie, hytteutleie, fjordkrus) med interesse for en sunn Sognefjord. Dette ble ikke gjort i 2021, men vil gjøres i 2022.

Vi har en hjemmeside (<http://www.sognefjordenvel.no/>) hvor vi legger ut informasjon om foreningens arbeid. Siden hovedfunksjon er som bibliotek for egne aktiviteter. Der blir det også lagt ut ulikt historisk stoff med tilknytning til Sognefjorden. Siden er under oppgradering, med hjelp av elever ved Kvåle skule i Sogndal.

SoVel har også en egen Facebook-side med 149 medlemmer (per mars 2022). Her legger vi ut aktuell informasjon om foreningens aktiviteter, og om andre tema som er aktuelle for fjorden. Det vil prioriteres å bruke siden mer aktivt for å stimulere til mer kontakt med foreningens medlemmer.

Det er ønskelig å styrke kontakt med gamle og nye medlemmer gjennom arrangement av fysiske diskusjonsmøter, deltakelse på ulike marknader og fjordarrangement, og gjennom invitasjoner til faglige innlegg og foredrag. Dette ble ikke oppnådd i 2021, blant annet fordi koronasituasjonen begrenset denne typer fysiske samlinger.

Foreningen har en vervebrosjyre som må oppdateres.

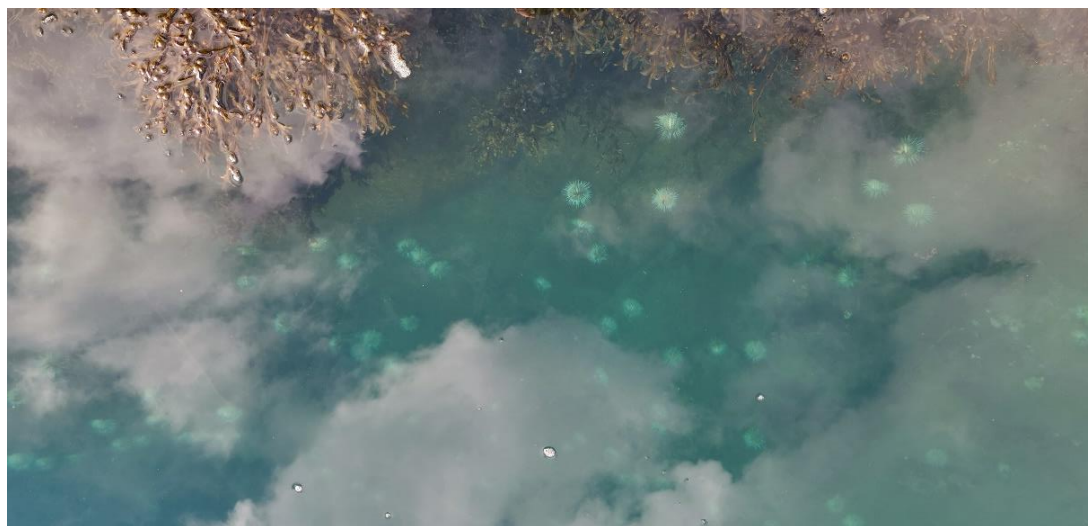
3. Økonomi, regnskap

Med en svært sparsommelig bruk av midler er foreningens økonomi akseptabel selv med lave inntekter. Det er ønskelig at foreningen styrker sin økonomi slik at foreningen også kan bli mer aktiv. Styrkingen kan skje ved å få flere medlemmer, men også ved å få økonomisk støtte fra kommuner, bedrifter, foreninger, osv. Det er aktuelt å søke midler til konkrete saker/aktiviteter gjennom ulike utlysninger.

Sogndal 16. mars, 2022

Torbjørn Dale
Leiar

Marianne Nilsen
Skrivar

Kråkeboller (langpigget kråkebolle ?) på grunt vann i Lustrafjorden (Legene, nord for Solvorn) 15. februar 2021. Foto: Elisabeth Dahle

Vedlegg med detaljert oversikt over aktiviteter i 2021

Vedlegg 1. Innspill til høringer og andre saker (2021)

Sogndal kommune. Kloakk ved fjordstien.

E-post Sogndal kommune om å innføre badeforbud inntil det åpne kloakkutslippet ved fjordstien er stoppet. 25. februar 2021, 1 side.

Revisjon av konsesjonsvilkår for Arna fjord og Vikvassdraga i Vik, Aurland og Voss kommune.

Innspill til NVE: «Innspill fra Sognefjorden Vel til kommende vilkårsrevisjon av Arna fjorden-Vik-vassdragene». 1. april 2021, 6 sider.

Vik kommune. Framlegg til kommunedelplan for vassforsyning, avlaup og vassmiljø.

Innspill til Vik kommune: «Kommunedelplan for vassforsyning avlaup og vassmiljø 2021-2028. Del 2: Hovudplan avlaup og vassmiljø» versjon 02 (3. des. 2020)». 18. mai 2021, 7 sider.

Sogndal kommune. Revisjon kommuneplan.

Høring: «Merknad til kommende revisjon av Sogndal kommunes arealdel av kommuneplanen for 2018-2028. 2. juni, 2018. 2 sider,

Regional plan for vassforvaltning for Vestland vassregion 2021-2027.

Høringsinnspill til Vestland fylkeskommune 30. juni 2021, 10 sider.

Luster kommune. Oppstart av planarbeid: Kommunedelplan naturmangfold.

Innspill til Luster kommune: Oppfordring til Luster kommune om å inkludere mer av Lustrafjordens marine naturverdier og ressurser inn i arealplanen. 30. oktober, 2021, 2 sider.

Vedlegg 2. Presseoppslag, leserinnlegg, intervjuer (2021)

Sundnes, H.M. 2021. Fjordkjempe med spredt næring. *Norsk Fiskerinæring*. Nr. 1, 2021, s. 92-108.

Intervju av bl.a. Marianne Nilsen, Vidar Aasen (tidligere styremedlem) og Torbjørn Dale.

Nilsen, M. og Dale, T. 2021. Når fjordens delikatesser viser seg å likevel ikke være best i test – om brosme og kvikksølv i Sognefjorden. *Leserinnlegg Sogn Avis 20. februar 2021*.

Sogn Avis 2021 a. Fryktar lokale fiskestammar forsvinn når gigant femdoblar produksjon. *T.D. intervjuet i Sogn Avis 13. april 2021, s. 7.*

Sogn Avis 2021 b. Folk ser på huset mitt og trur det er min drit. *T.D. intervjuet i Sogn Avis 11. mai, 2021, s. 4.*

Porten.no 2021 a. Høg verdi av giftstoff i Sognefjorden vekker uro. Kvar den kjem fra er eit mysterium: - Sær urovekkjande. Marinbiologen ser ikkje ein enkel løysing på problemet. *TD. Intervjuet i Porten.no 26. mai 2021*

Porten.no 2021 b. Biologane sa miljøgift i Sognefjorden kjem frå omverda. Maringeologen Olav meiner dei ignorerer lokale utslepp. *TD. Intervjuet i Porten.no 3. juni 2021*

Dale, T. og Rømmen, J. 2021. Brislingfiske i elveosar i Sognefjorden: Følg med når lyskastarane blir tente! *Leserinnlegg Sogn Avis 2021, 4. des. 2021*

Vedlegg 3. Deltagelse på ulike møter og arrangementer (2021)

12. april: Torbjørn deltok på FNF sitt digitale årsmøte.

27.-28 april: Miljødirektoratet. Nasjonal vannmiljøkonferanse (digital, TD det meste, MN litt).

6. – 18. mai: Statsforvalteren Vestland. Syv digitale konferanser om revisjon om vannforvaltningsplaner (TD).

7. – 8. sept.: Befaring Fortun-Granfasta- vannkraftutbygging, Arr. NVE og Hydro Energi (TD).

5. oktober: Digitalt møte i Vestland vassregionutvalg og regional referansegruppe (TD).

Vedlegg 4: Informasjon lagt ut på Hjemmesiden og Facebook-siden til Sognefjorden Vel.

Hjemmesiden:

Olav Giskeødegaard. 2021. Nokre observasjonar og tankar om blåskjel og ærfugl i utvalgte delar av Sognefjorden før og nå (3 sider).

Facebook:

Lagt ut mange oppslag om foreningens egne aktiviteter og andre fjordrelaterte saker.

Vedlegg 5. «Curriculum vitae» Sognefjorden Vel

2014

- Stiftingsmøte 26. nov.

2015

- 6 styremøter, årsmøte
- Befaring Ikjefjorden-Massnes, mm.
- Høringssvar Sogn og Fjordane Vassregion
- Forvaltningsplan Vestnorsk Fjordlandskap
- Innspill Fiskeridirektoratet om brislingforvaltning
- Flere leserinnlegg i Sogn Avis

2016

- 7 styremøter, årsmøte
- Innspill brislingfiske Fiskeridirektoratet.
- Hummersaken starter, møte med Sogn Regionråd
- Høring Osland sitt lakseoppdrett i godt hummerområde
- Start Fretheimsgrunne-saken; innspill Aurland kommune
- Diskusjon om Fjordkonferanse
- Møte med Fylkesmannen for å diskutere undersøkelsesprogram i Sognefjorden
- 7 leserinnlegg og andre oppslag i Sogn Avis.

2017

- 7 styremøter, årsmøte
- Innspill Vilårsrevisjon Aurlandsvassdraget
- Fretheimsgrunnen, høringsinnspill til Kystverket
- Massedumping Østerbøvannet; Høringsinnspill Fylkesmannen
- Massedumping Suppam; høringsinnspill Fylkesmannen
- Arealplanrevisjon; innspill Luster kommune
- Fiskeforvaltning Sognefjorden; Møte med Fiskerisjef i Måløy
- Turistfiske, møte med Visit Sognefjord
- Hummersaken; innspill til Sogn Regionråd om etablering av hummerbevaringsområder.
- Forvaltning lokale sildestammer; innspill til Fiskeridirektoratet.
- Deltagelse på mange ulike møter
- 8 presseoppslag (leserinnlegg, reportasjer) om SoVel

2018

- 7 styremøter, årsmøte
- Innspill vilårsrevisjon Fortun-Grandfasta

- Oppfordring Høyanger og Masfjorden kommune om å kreve vilkårsrevisjon for Førde-Matrevassdragene
- Massedumping Suppam: klage på vedtak
- Innspill arealplaner for: Vik, Leikanger og Sogndal kommune
- Hummersaken: innføring av fredningsområder
- Gyte-/oppvekstområder for fisk: møte med Fiskeridirektoratet for å oppdatere kunnskapsbasen Yggdrasil
- Innspill Luster kommune, utfylling sprengstein fjord, turveg Røneid
- Deltagelse på mange ulike møter og arrangementer.
- 12 oppslag (egne, reportasjer, omtale) i Sogn Avis

2019

- 6 styremøter, årsmøte
- Regional plan Vassforvaltning: høringsinnspill
- Innspill Vilårsrevisjon Førde-Matrevassdragene; NVE
- Innspill Forvaltningsplan Lærdalselven; Lærdal kommune
- Møte med Miljøminister Ola Elvestuen
- Massedumping Årdalsfjorden, Seimstunnelen; høringsinnspill Fylkesmannen
- Massedumping Årdalsfjorden, Offerdal kraftverk; høringsinnspill Fylkesmannen
- Innspill besøksplan Nærøyfjorden; Fylkesmannen (?)
- Deltagelse på tre møter
- 10 oppslag (egne, reportasjer, omtale) i Sogn Avis

2020

- 4 styremøter, årsmøte
- Regional plan vassforvaltning: høringsinnspill tiltak
- Sjøfartsdirektoratet: høringsinnspill kloakkutslipp skip
- Nærøyfjorden verneområdestyre: høringsinnspill forvaltningsplan
- Lærdal kommune: høringsinnspill Lærdal fjordfront
- Vik kommune: høringsinnspill utslippsøknad Arnafjord settefiskanlegg
- Fiskeridirektoratet: sendt inn SoVel leserinnlegg om brislingfiske og Fjordlinjer
- Deltagelse på ett digitalt møte
- 4 oppslag (egne, reportasjer, omtale) i Sogn Avis

2021

- 8 styremøter, årsmøte
- Sogndal kommune: innspill kloakk fjordstien
- Vilårsrevisjon Arnafjord-Vikvassdrag
- Vik kommune- høring delplan avløp og vannmiljø
- Sogndal kommune: innspill revidert kommuneplan
- Vestland fylkeskommune: innspill vassforvaltningsplan
- Luster kommune- høring delplan naturmangfold
- Deltagelse på 4 digitale møter
- Deltatt på befarung Fortun-Granfasta vilkårsrevisjon
- 7 medieoppslag (egne, reportasjer, intervju)